

รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โรงเรียนราชานูบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

Student Care and Support System Management Model Using Coaching and Follow-up Processes with Teacher and Parent Participation for Learning Disabilities Students, Rachanuban School, Nan Primary Educational Service Area Office 1

ฐานันท์ ตายอด

Thananun Thayod

โรงเรียนราชานูบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

Rachanuban School, Nan Primary Educational

Service Area Office 1

Corresponding Author, E-mail: looktonkla.a080348@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทาง เพื่อสร้าง เพื่อทดลองใช้ และเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โรงเรียนราชานูบาล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหาร โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 แห่ง 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน 3) การทดลองใช้รูปแบบ 4) การประเมินรูปแบบโดยผู้บริหาร 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 48 คน ผู้ปกครองนักเรียน 71 คน รวม 117 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน พบว่า นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดเลขเป็นมีจำนวนเพิ่มขึ้น มีปัญหาด้านพฤติกรรมและอารมณ์ และสมาธิสั้น แนวทาง คือ ควรใช้หลักการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน หลักการชี้แนะและติดตามผล และหลักการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง

2. รูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบและกลไก กระบวนการ ผลลัพธ์ และเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ได้รับบทความ: 1 สิงหาคม 2568; แก้ไขบทความ: 18 สิงหาคม 2568; ตอรับตีพิมพ์: 27 กันยายน 2568

Received: August 1, 2025; Revised: August 18, 2025; Accepted: September 27, 2025

3. นักเรียนได้รับดูแลช่วยเหลือ 71 คน มีผลการเรียนตามแผนสามารถปฏิบัติได้ร้อยละ 70 มีผลการเรียนรู้ในรายวิชาหลักผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 และมีผลการประเมินทักษะชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ครูมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและสื่อการสอน 71 รายการ และผู้ปกครองมีส่วนร่วมเปรียบเทียบพฤติกรรมทั่วไปและพฤติกรรมการศึกษาของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้น สามารถปรับตัวดี และผู้ปกครองให้การยอมรับถึงความบกพร่องของนักเรียนในปกครอง

4. รูปแบบมีความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, กระบวนการชี้แนะและติดตามผล, การมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง, ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน

Abstract

This research aimed to study condition and guidelines, to create, to implement and to evaluate a student care and support system management model using coaching and follow-up processes with teacher and parent participation for learning disabilities students at Rachanuban School. The study employed a 4-stage research and development methodology: 1) studying current conditions and management approaches through interviews with administrators and teachers from 3 model schools, 2) creating and validating the model quality by 7 experts, 3) implementing the model trial, and 4) evaluating the model by administrators, teachers, educational personnel, and parents totaling 117 participants. Research instruments included interview forms and evaluation forms. Data analysis involved content analysis, descriptive statistics, means, and standard deviations.

Research findings revealed:

1. Current conditions of caring for learning disabilities students showed increasing numbers of students who cannot read, write, or perform mathematics, with behavioral, emotional, and attention deficit problems. The approach should utilize principles of caring for learning disabilities students, coaching and follow-up principles, and teacher-parent participation principles through systematic and continuous care processes.

2. The model comprises 6 components: principles, objectives, systems and mechanisms, processes, outcomes, and success conditions, demonstrating highest levels of appropriateness and feasibility.

3. Among 71 students receiving care, 70% could follow individualized education plans, 50% passed core subject assessments, and demonstrated moderate life skills. Teachers developed 71 individualized education plans and teaching materials. Parent participation in comparing students' general and learning behaviors showed improved student development, better adaptation, and increased parental acceptance of their children's learning disabilities.

4. The model demonstrated highest levels of utility in feasibility, appropriateness, and accuracy aspects.

Keywords: Student Care and Support System, Coaching and Follow-up Processes, Teacher and Parent Participation, Learning Disabilities Students

1. บทนำ

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนหรือเด็กพิเศษหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟูและให้การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะความจำเป็นและความต้องการของเด็กแต่ละคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ประเทศไทยตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 ซึ่งออกในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 โดยแบ่งคนพิการออกเป็น 9 ประเภท (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2556) ซึ่งนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน เป็นผลมาจากความบกพร่องทางสมอง ทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ หรือกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานอื่นในระดับความสามารถที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามช่วงอายุและระดับสติปัญญา” ซึ่งส่วนใหญ่พบในเด็กวัยเรียนประมาณร้อยละ 5-15 โดยมีอย่างน้อย 1 ใน 6 อากาาร ได้แก่ อ่านช้าหรืออ่านไม่ถูกต้อง ยากลำบากในการทำความเข้าใจ ความหมายของสิ่งที่อ่าน การสะกดคำ การเขียน การจัดการกับจำนวน ตัวเลข และการคำนวณ เหตุผลทางคณิตศาสตร์ ส่วนนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ ซึ่งเป็นผลจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของารรับรู้ อารมณ์ หรือความคิด เช่น โรคสมาธิสั้น โรคซึมเศร้า โรคจิตเภท เป็นต้น หากได้รับการดูแลรักษาอย่างเหมาะสมสามารถเข้าสังคมกับเพื่อนได้ ประกอบอาชีพได้ (ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, 2561)

ปัญหาเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนของโรงเรียนราชานุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จากการประเมินและคัดกรองนักเรียนเพื่อประเมินจุดที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนา และปรับการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการปีการศึกษา 2565 โดยใช้แบบคัดกรองนักเรียน ข้อมูลจากครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ผู้ปกครอง แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า เด็กมีปัญหาการอ่าน จำนวน 10 คน ปัญหาด้านการเขียนสะกดคำ จำนวน 10 คน ปัญหาด้านการคำนวณหรือคณิตศาสตร์ จำนวน 6 คน ปัญหาสมาธิสั้น จำนวน 36 คน และปัญหาด้านพฤติกรรมและอารมณ์ จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 92 คน

ดังนั้นโรงเรียนจึงมีแนวทาง คือ 1) จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้รายบุคคล ปรับเนื้อหา วิธีสอน เวลา หรือการประเมินผลให้เหมาะสม 2) ปรับวิธีการสอนให้หลากหลายโดยการใช้ภาพ เสียง และกิจกรรม เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น ใช้การสอนซ้ำ สอนแบบทีละขั้นตอน และจัดกิจกรรมเสริม 3) ใช้สื่อและเทคโนโลยี การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น แบบฝึกหัด บัตรคำ เกมจับคู่ ภาพประกอบ 4) ให้การเสริมแรงทางบวกและกำลังใจชื่นชมความพยายาม ไม่เน้นผลลัพธ์เพียงอย่างเดียวมอบหมายงานที่ประสบความสำเร็จได้จริง เพื่อเสริมความมั่นใจ 5) สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เป็นมิตรและปลอดภัย หลีกเลี่ยงการตำหนิหรือเปรียบเทียบกับเพื่อน ส่งเสริมความร่วมมือในกลุ่มเพื่อลดความรู้สึกลดเดี่ยว 6) ประสานงานกับผู้ปกครองและบุคลากรอื่น ๆ สื่อสารกับครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมกันส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาการ ทำงานร่วมกับครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา หรือครูพี่เลี้ยง (โรงเรียนราชานุบาล, 2566)

นอกจากนี้ในการดำเนินงานต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ 1) ทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนรับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สรุปจุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะเพื่อวางแผนพัฒนาต่อไป 2) พัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดอบรม/สัมมนา/แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวมส่งเสริมให้ครูเข้าใจเรื่องความแตกต่างของผู้เรียน และการใช้แผน IEP สนับสนุนบทบาทครูพี่เลี้ยงอย่างมีระบบ 3) ปรับปรุงสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนา จัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 4) เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำงานร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา องค์กรสนับสนุนเด็กพิการ 5) พัฒนาแนวทางการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเท่าเทียมลดอคติและสร้างทัศนคติที่ดีของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง 6) ส่งเสริมระบบติดตามและให้คำปรึกษา มีระบบติดตามการพัฒนาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ประสานทีมสหวิชาชีพให้คำปรึกษาและสนับสนุนการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล (โรงเรียนราชานุบาล, 2566)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการโรงเรียนราชานุบาลรับผิดชอบปฏิบัติงาน นิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลงานฝ่ายบริหารงานวิชาการ จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนอย่างเป็นระบบ เน้นการคัดกรอง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ได้แก่ นักเรียนมีความบกพร่องด้านการอ่าน การเขียนสะกดคำ การคำนวณหรือคณิตศาสตร์ สมาธิสั้น และนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (สถาบันราชานุกูล, 2555) และนำ

กระบวนการชี้แนะและติดตามผลมาใช้ร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ถือเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถส่งเสริมความต่อเนื่องและความแม่นยำในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียน เกิดการพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งด้านพฤติกรรม การเรียนรู้ และทักษะชีวิต ผ่านการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูล การให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ และการติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ กระบวนการชี้แนะเป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารและการนิเทศ ที่นำมาใช้มาเป็นเครื่องมือพัฒนาบุคลากรให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น มีหลักการที่เน้นให้ผู้รับการชี้แนะหรือครูเป็นผู้ชี้แนะตนเองหรือเป็นการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสอนด้วยการนำตนเองผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชี้แนะและผู้รับการชี้แนะเพื่อเป็นสื่อกลางให้เกิดการคิด การพัฒนา และนำไปสู่การสร้างความรู้ให้เกิดภายในตนเอง (Maskey, 2009) การชี้แนะจึงเป็นการเรียนรู้และพัฒนาในวิชาชีพจากสถานการณ์จริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไตร่ตรองสะท้อนคิด การให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ และการติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนได้ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนได้รับการส่งเสริม พัฒนา และช่วยเหลืออย่างทั่วถึง เรียนรู้ด้วยความสุข และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โรงเรียนราชานุบาล
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โรงเรียนราชานุบาล
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โรงเรียนราชานุบาล

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง

สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชานุบาล จำนวน 48 คน ซึ่งเป็นผู้ดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนของโรงเรียนราชานุบาล ประจำปีการศึกษา 2565 และการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 แห่ง โดยสัมภาษณ์ บุคลากรหลัก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์การบริหารระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ โรงเรียนอนุบาลแพร่ และโรงเรียนวัดเมธังกราวาส(เทศรัฐราษฎร์นุกูล) ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการสรุปข้อมูล แบบบันทึกการประชุม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ โดยการนำผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาออกแบบและยกร่างรูปแบบและร่างคู่มือการใช้รูปแบบ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานจริงที่ดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบ ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร (ทีมนำ) ครูและบุคลากรทางการศึกษา (ทีมประสาน และทีมทำ) จำนวน 48 คน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน จำนวน 71 คน และกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 รวมจำนวน 71 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสรุปผลการดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบ แบบสรุปคุณภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ผลการเรียนรู้ในรายวิชาหลัก ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียน และแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบ โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานจริงที่ดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบ ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย ผู้บริหาร (ทีมนำ) ครูและบุคลากรทางการศึกษา (ทีมประสาน และทีมทำ) จำนวน 48 คน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน จำนวน 71 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และแบบบันทึกการสรุปบทเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา และสรุปข้อมูล

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน สรุปได้ว่า 1) สภาพการบริหารดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน พบว่า **ด้านนักเรียน** พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนไม่ได้รับการดูแลด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง จำนวนนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดเลขเป็นมีจำนวนเพิ่มขึ้น ปัญหาด้านพฤติกรรมและอารมณ์ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว ซอปรังแกเพื่อน ลักขโมย ทำลายของส่วนรวม ไม่มีระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดความกระตือรือร้น มีอารมณ์ที่รุนแรง ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้จนเกิดการทะเลาะวิวาทกับเพื่อนร่วมชั้นและต่างชั้น ไม่ทำงานการเรียนที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ(ไม่กลัวครูฟ้องผู้ปกครอง) ข้อมูลนักเรียนไม่ตรงกับความเป็นจริง ไม่แจ้งข้อมูลข่าวสารจากครูถึงผู้ปกครองหรือจากผู้ปกครองถึงครู ผู้ปกครองไม่ยอมรับพฤติกรรมด้านลบของลูก และไม่ให้ข้อมูลเท็จจริงกับครู **ด้านครู** พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ทำให้การรู้จักนักเรียนรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียนต้องใช้เวลาพอสมควร ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาของนักเรียนรายบุคคลอาจทำได้ช้า หรือไม่ทันการณ์ รวมถึงขาดเทคนิควิธีการจัดการปัญหาของนักเรียนและการสื่อสารกับผู้ปกครองให้เกิดความเข้าใจ จนบางรายครูจึงเลือกวิธีการปล่อยปละละเลยมากกว่าการส่งต่อนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าครูไม่นำข้อมูลจากการดำเนินงานตามกระบวนการของระบบการดูแลมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนและการปฏิบัติงานของครู เป็นลักษณะการดำเนินงานตามหน้าที่ แต่ยังไม่ใช้ประโยชน์จากการดำเนินงานเท่าที่ควร **ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง** พบว่า ผู้ปกครองไม่ยอมรับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน ผู้ปกครองบางส่วนไม่ค่อยมีเวลา ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือรับรู้แต่ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนได้ และผู้ปกครองบางส่วนให้ความไว้วางใจครูมากเกินไป จึงมอบภาระการแก้ไขปัญหานักเรียนไว้ที่ครู โดยผู้ปกครองก็ยังคงดูแลบุตรหลานด้วยวิธีการเดิม ๆ

2) **แนวทางการบริหาร** คือ ควรใช้หลักการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน หลักการชี้แนะและติดตามผล และหลักการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง **ด้านนักเรียน** ควรได้รับการส่งเสริมและดูแลอย่างตนเองตามสภาพปัญหาของนักเรียนละคน ให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและมีทักษะในการดำเนินชีวิต **ด้านครูผู้สอน** ควรสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญเด็กที่บกพร่องทางการเรียนมากขึ้น มีความรู้ด้านการสังเกตนักเรียนเพื่อประเมินสภาพปัญหาของนักเรียน จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) กำหนดกิจกรรมการแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเหมาะสม และครูสามารถวินิจฉัยและส่งต่อนักเรียนเพื่อให้ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง **ด้านผู้ปกครองนักเรียน** ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมใน

การกำหนดแนวทางการดูแลนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน ทำความเข้าใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน ติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน

4.2 รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น 1 พบว่า รูปแบบการบริหารมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบและกลไก 4) กระบวนการ 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.26) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.37)

4.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า 1) คุณภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน มีดังนี้ 1.1) จำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนที่ได้รับดูแลช่วยเหลือด้านการเรียนรู้และด้านจิตใจและพฤติกรรม มีทั้งหมด 71 คน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 โดยพบว่า มีความบกพร่องด้านการอ่าน จำนวน 6 คน ความบกพร่องด้านการเขียนสะกดคำ จำนวน 5 คน ความบกพร่องด้านการคิดคำนวณ จำนวน 5 คน สมาธิสั้น จำนวน 27 คน และปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ จำนวน 28 คน 1.2) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนมีผลการเรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและสามารถปฏิบัติได้ร้อยละ 70 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 1.3) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนมีผลการเรียนรู้ในรายวิชาหลัก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การคิดคำนวณ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ ภาษาอังกฤษ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ที่กำหนดไว้ 1.4) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนมีผลการประเมินทักษะชีวิต ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง **2) ครูมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล** จำนวน 71 แผน และสื่อการสอนที่ใช้ร่วมกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จำนวน 71 รายการ **3) การมีส่วนร่วมผู้ปกครองนักเรียน** ผู้ปกครองได้เปรียบเทียบพฤติกรรมทั่วไปของนักเรียนขณะอยู่ที่บ้านและโรงเรียน การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่บ้านกับโรงเรียน พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนด้านการอ่าน การเขียน และการคำนวณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น สามารถแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจ มีการสื่อสาร และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยมีพัฒนาการดีขึ้น สามารถปรับตัวดี ผู้ปกครองให้การยอมรับถึงความบกพร่องของนักเรียนในปกครอง ยอมให้ได้รับการพัฒนา และส่งเสริมการเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง แต่ไม่ยินดีให้นักเรียนในปกครองเข้ารับการตรวจ แต่พบปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองบางคนต้องทำงานทำให้มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อย จึงไม่สามารถจัดการแก้ปัญหานักเรียนได้

4.4 ผลการประเมินรูปแบบ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องครบถ้วน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.15)

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 สภาพการบริหารดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนไม่ได้รับการดูแลด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง จำนวนนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดเลขเป็นมีจำนวนเพิ่มขึ้น ปัญหาด้านพฤติกรรมและอารมณ์ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว ซอรั้งแกลเพื่อน ลักขโมย ทำลายของส่วนรวม ไม่มีระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดความกระตือรือร้น มีอารมณ์ที่รุนแรง ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้จนเกิดการทะเลาะวิวาทกับเพื่อนร่วมชั้นและต่างชั้น ไม่ทำงานการเรียนที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ (ไม่กลัวครูฟ้องผู้ปกครอง) ข้อมูลนักเรียนไม่ตรงกับความเป็นจริง ไม่แจ้งข้อมูลข่าวสารจากครูถึงผู้ปกครองหรือจากผู้ปกครองถึงครู ผู้ปกครองไม่ยอมรับพฤติกรรมด้านลบของลูก และไม่ให้อะไรที่จริงกับครู สอดคล้องกับผลการศึกษาของงานจิตวิทยาคลินิก กลุ่มงานจิตเวชและวัยรุ่น สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ที่พบว่าเด็กมีปัญหาอารมณ์และพฤติกรรม ปัญหาทางการเรียน ซึ่งถูกพบมากในชั้นประถมศึกษา โดยแสดงอาการทั้งหมดหรือแสดงอาการส่วนใหญ่ให้เห็น เช่น มีความสนใจต่ำ มีปัญหาเรื่องการจดจ่อหรือสนใจ มีการตีความสิ่งต่าง ๆ ได้ไม่คืนักมีความเป็นเหตุเป็นผลต่ำ พฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมเสี่ยงส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขจะส่งผลต่อการเรียนเด็กในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นครูและผู้ปกครองของเด็กต้องเฝ้าระวังสังเกตติดตามและหาทางช่วยเหลือในระยะเริ่มต้น (จิณณพัฑ ยอดไกรศรี (2566) สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์ ส่วนหนึ่งมาจากเด็กที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ซึ่งมีจำนวน 40 คน จากนักเรียนทั้งหมด 216 คน (นิวัฒน์ สารชนะ, 2565)

แนวทางการบริหารควรใช้หลักการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน หลักการชี้แนะและติดตามผล และหลักการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง เป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกับครอบครัวเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียน จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของกระทรวงศึกษาธิการ (2552ก) ที่ระบุว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อคนทุกคน เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาและ

สิทธิขั้นพื้นฐาน และแนวคิดของ ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา (2561) กล่าวว่า แนวทางการดูแลรักษานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนแตกต่างกันโดยควรให้ความช่วยเหลือแบบบูรณาการ มองปัญหาอย่างรอบด้าน โดยอาศัยความร่วมมือแบบไตรภาคี คือ ทั้งทางครอบครัว แพทย์ และทางการศึกษา

5.2 รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โรงเรียนราชานุบาล มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบและกลไก 4) กระบวนการ 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยรวมมีระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยกระบวนการและวิธีการบริหารการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียน ได้แก่ การคัดกรองนักเรียน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการส่งต่อเพื่อวินิจฉัยและดูแลต่อเนื่อง แต่ละขั้นตอนใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผล 4 ขั้นตอน ได้แก่ **ขั้นตรวจสอบสภาพจริง ขั้นวางแผนและระบุเป้าหมาย ขั้นดำเนินการชี้แนะ ขั้นติดตามและประเมินผล** ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ทั้งนี้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้เกิดขึ้นจากการศึกษาและสังเคราะห์สภาพและแนวทางการบริหาร แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การประชุมผู้บริหาร ครูและบุคลากรโรงเรียนราชานุบาล การสัมภาษณ์สถานศึกษาต้นแบบด้านการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนั้นกระบวนการของรูปแบบจึงมีจุดเด่น คือ ในแต่ละกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ครูและผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมและได้รับการชี้แนะและติดตามผลเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะชีวิตนักเรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Knight (2015) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานตามหลักการชี้แนะ คือ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การได้แสดงความคิดเห็น สนทนาร่วมกัน เป็นการสร้างให้ผู้รับการชี้แนะเกิดการเรียนรู้จากภายในตนเอง มีภาวะตื่นตัว มีความเข้าใจ ใช้ความคิดของตนเองเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีณย์ เปรมสุข (2566) ที่พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีผลการตรวจสอบความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลงานวิจัยของภูษณิศ คารวพงศ์ (2567) พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า 1) คุณภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารและครูประจำชั้นได้ดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การคัดกรอง การดูแลช่วยเหลือ การส่งต่อเพื่อการวินิจฉัยและดูแลต่อเนื่อง รวมถึงการชี้แนะและติดตามผล และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่บ้านและให้ข้อมูลกับครูเพื่อพัฒนาการของนักเรียนดีขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนด การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดปี

การศึกษาจึงทำให้คุณภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้โรงเรียนราชานุบาลบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อภิสิทธิ์ รอดบำเรอ (2559) และภูษณิศราคารวพงศ์ (2567) ที่พบว่า บทบาทของผู้บริหาร สมรรถนะของครู บรรยากาศการทำงาน/วัฒนธรรมในองค์กร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จ 2) ครูมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และสื่อการสอนที่ใช้ร่วมกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จำนวน 71 รายการ ทั้งนี้เพราะการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้นร่วมกับครูพี่เลี้ยงร่วมกันและผู้ปกครองนักเรียนในการออกแบบแผนและให้ความเห็นชอบกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลก่อนการนำไปใช้ รวมถึงการชี้แนะจากผู้บริหารซึ่งเป็นทีมนำและครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นทีมประสานในการพิจารณารายละเอียดแต่ละองค์ประกอบของแผนและการแก้ไขปรับปรุงอย่างเหมาะสมและสอดคล้องสภาพปัญหา ทำให้เมื่อนำได้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้พัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จึงเป็นแผนการสอนที่มีคุณภาพและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของครูผู้สอน จึงจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากขึ้น 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการร่วมเปรียบเทียบพฤติกรรมทั่วไปของนักเรียนขณะอยู่ที่บ้านและโรงเรียน การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่บ้านกับโรงเรียน แต่พบปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองบางคนต้องทำงานทำให้มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อย จึงไม่สามารถจัดการแก้ปัญหาได้ ทั้งนี้เพราะการดูแลช่วยเหลือจากครอบครัวในการดูแลช่วยเหลือด้านการเรียน ด้านพฤติกรรมด้านสภาพจิตใจและอารมณ์ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีความสามารถในการปรับตัวได้ดีขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ภูฟ้า เสวกพันธ์ (2562) ที่พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งในฐานะผู้ตัดสินใจ การดูแลผู้เรียนให้มีความสามารถหลากหลาย การสนับสนุนผู้เรียน การร่วมสอนที่บ้านและการทบทวนการเรียนรู้ของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

5.4 ผลการประเมินรูปแบบตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะรูปแบบที่นำไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ซึ่งมีกระบวนการอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการชี้แนะและติดตามผล และการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองอย่างชัดเจนและต่อเนื่องในทุกขั้นตอน มีคู่มือการใช้รูปแบบและกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งการจัดการศึกษาเฉพาะรายบุคคล (IEP) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ทำให้โรงเรียนบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับข้อสรุปบทเรียนของผู้บริหาร

ครูและบุคลากรโรงเรียนราชานุบาลที่กล่าวว่า กระบวนการของรูปแบบเป็นการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนเป็นรายบุคคลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีการดำเนินการชี้แนะและติดตามผลเป็นระยะ ๆ เพื่อดูความก้าวหน้าของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาของสถาบันราชานุบาล (2555) ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายทั้งโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ทั้งการสร้างทัศนคติและเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุน การอบรมให้ความรู้ จัดทำแผนการเรียนรายบุคคลให้สอดคล้องกับระดับความบกพร่องของเด็กแต่ละด้าน ปรับวิธีการประเมินผลให้เหมาะสมกับตัวเด็ก และส่งเสริมทักษะด้านอื่น ๆ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนควรมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะชีวิตนักเรียน

2. สถานศึกษาควรกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลคุณภาพนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาจริง และมีความหลากหลาย โดยเน้นไปที่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากนักเรียนเป็นสำคัญ

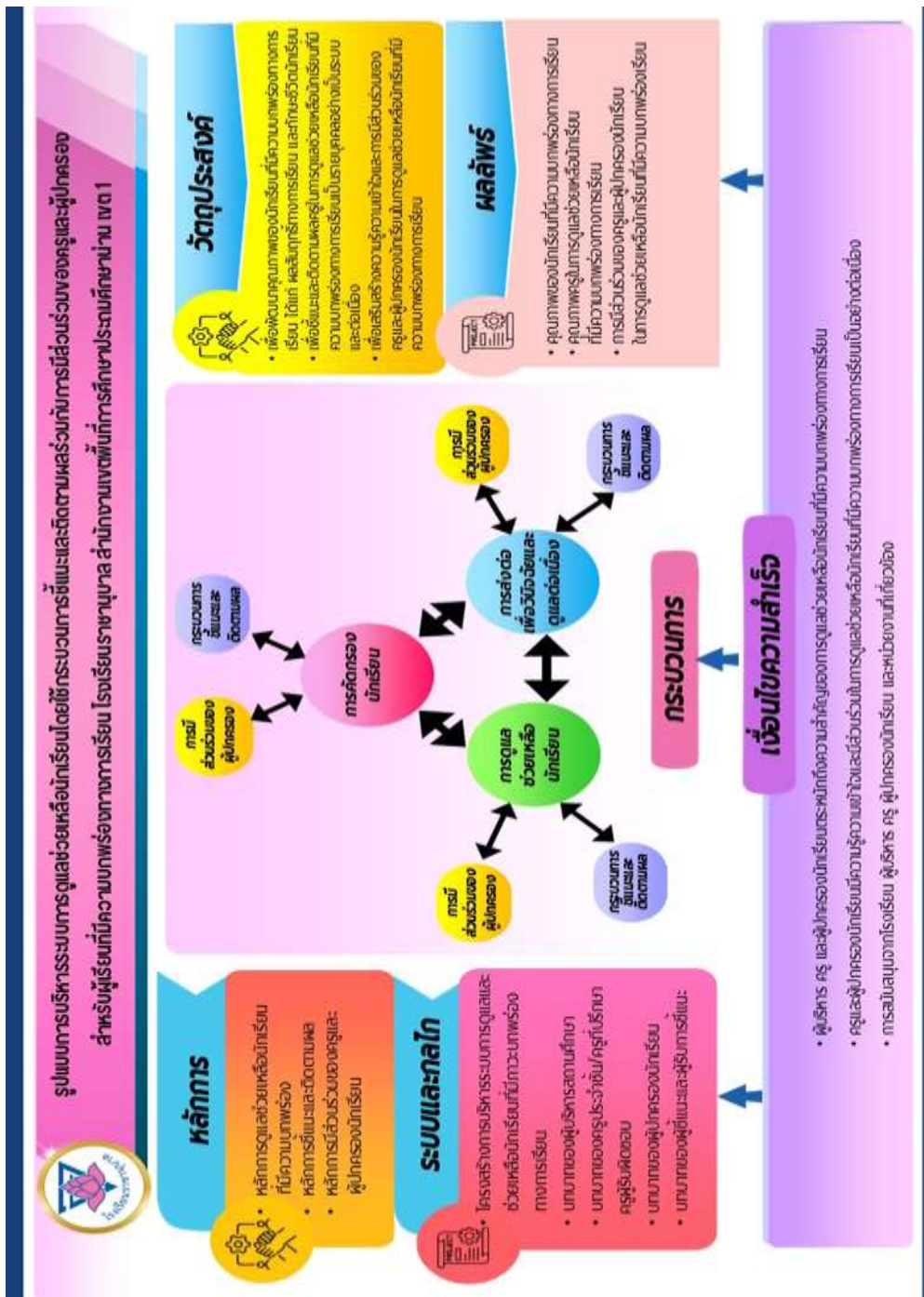
6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองไปใช้ เช่น กลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาเป็นเลิศหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กยากจนและด้อยโอกาส เป็นต้น เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานสาธารณสุขในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนอย่างยั่งยืน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจาน เขต 1 พบว่า รูปแบบการบริหารมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระเบียบและกลไก 4) กระบวนการ 5) ผลลัพธ์ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

ภาพแสดง รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการชี้แนะและติดตามผลร่วมกับนักเรียนมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552. *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 126 ตอนพิเศษ 80 ง (7 มิถุนายน 2552), หน้า 45.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552ก). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จริยา ทะรักษา. (2558). เด็กพิเศษ ใน *สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เล่มที่ 49*. เข้าถึงได้จาก <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/ENEDU/article/view/5533>
- จิณณพัฒน์ ยอดไกรศรี. (2566). *เด็กที่มีปัญหาการเรียน*. เข้าถึงได้จาก <https://www.childrenhospital.go.th/wp-content/uploads/2023/04/บทความเด็กที่มีปัญหาการเรียน.pdf>
- ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา. (2561). *คู่มือการดูแลสุขภาพจิตเด็กกลุ่มปัญหาการเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: พรอสเพอริสพลัส.
- นิวัฒน์ สาระพันธ์. (2565). การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียน. *วารสารวิชาการร้อยแก่นสาร*, 7(2), 409-418.
- ภูฟ้า เสวกพันธ์. (2562). *การศึกษาแบบเรียนร่วม: ปฏิบัติการขั้นสูงในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูษณิศา คารวพงศ์. (2567). *รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- โรงเรียนราชานุบาล. (2566). *ข้อมูลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนของโรงเรียนราชานุบาล ปีการศึกษา 2565-2566*. น่าน: โรงเรียนราชานุบาล.
- ศรัณย์ เปรมสุข. (2566). *การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สถาบันราชานุกูล. (2555). *คู่มือระบบการดูแลนักเรียนกลุ่มพิเศษที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: ปิยอนด์ พัลลิสซิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2556). *พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550*. เข้าถึงได้จาก <https://omhc.dmh.go.th/law/files/พรบ.สงเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ-พ.ศ.2550.pdf>
- อภิสิทธิ์ รอดบำเรอ. (2559). *รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

Knight, J. et al. (2015). 3 Steps to Great Coaching: A Simple but Powerful Instructional Coaching Cycle Nets Results. *JSD: The Learning Forward Journal*, 36(1), 10-18.

Maskey, C. L. (2009). Cognitive coaching has an exciting place in nursing education. *Teaching and Learning in Nursing*, 4(2), 63–65.